

THYRAS VOLD

UDGIVET AF SLESVIG-LIGAEN

103. årgang nr. 2

2. halvår 2024

Nummer 923

**Kongeparret på
besøg i Sydslesvig.
Læs mere på side 32-34.**

Foto: Siggie Pfingsten

Kære læsere af Thyras Vold og kære medlemmer af Slesvig-Ligaen

v/ Horst-Werner J. Knüppel

Dagenes længde aftager, og vi har nået årets mørke tid. De få timer, hvor dagslyset kan opleves, er det med at komme ud og nyde de mange skønne efterårsfarver. På en stille dag kan vi også se, hvordan bladene løsner sig fra kvistene og daler stille til jorden. Markarbejdet rundt omkring os er næsten overstået, og dermed er det overvejende naturens egne lyde, der fylder rummet ud.

Lukkes der op for nyhederne, fyldes sendefladen med det amerikanske valg og regeringskrisen i Tyskland. Mange ubesvarede spørgsmål kan få samtlige eksperter til at komme med forskellige gæt og scenarier for fremtiden. Ligegyldig hvordan disse eksperter ser situationen, så ser vi ind i en meget usikker fremtid, som kan komme til at få indflydelse på vores hverdag.

Lad os glæde os over, at vi befinder os i en region, hvor vi kan tale med hinanden og finde løsninger, alle kan leve med, og som oftest gavner de fleste. Dialogen og samværet er vigtige elementer, og disse bygger broer over uenigheder og forskelligheder.

I Slesvig-Ligaen har fokus igennem mere end 100 år været Sydslesvig, og det vil også fortsætte, så længe jeg kan se ud i fremtiden. Hvor Slesvig-Ligaen i starten havde stort fokus på området mellem Dannevirke og Ejderen, har vi de senere år kigget på hele Sydslesvig og grænseegnen uden dog at glemme de sydligste egne.

Efter at Grænseforeningen har været igenem en længere drøftelse af deres arbejde og kigget på deres formålsparagraf, har også de

besluttet, at Sydslesvig og grænseområdet skal have deres fulde opmærksomhed. Grænseforeningens formål er, »at støtte danskheden i grænselandet, særligt syd for grænsen, at udbrede kendskabet til grænselandets forhold samt at bevare og styrke dansk sprog og kultur«, og det vil fremadrettet stå bøjet i neon i deres prioriteringer.

Det folkeoplysende arbejde og fortællingerne om Sydslesvig og grænselandet vil vi nu være to foreninger, der sætter højt på dagsordenen. Vi glæder os til samarbejdet på de mange snitflader, der uvilkårligt er og sammen løfte disse til fordel for det danske mindretal i Sydslesvig. Som jeg har nævnt i min årsberetning, så har Slesvig-Ligaen slet ikke de samme muligheder, alene af den grund at vi udelukkende arbejder ud fra de medlemsbårne midler. Grænseforeningens økonomi er af en helt anden størrelse. Ud over de bidrag, som kontingentmidlerne tilfører til arbejdet, kommer den største del af årsbudgettet fra Grænsefonden og fra statskassen i form af indgåede resultataftaler. Det betyder, at Grænseforeningen har midler til et sekretariat med omkring 10 ansatte og en formand, der modtager et honorar. Til sammenligning er ingen i Slesvig-Ligaen på lønningslisten, og vi har heller ikke midler til et sekretariat. Vi glæder os over de mange frivillige hænder, og de opgaver, vi løser, må tage udgangspunkt i dette forhold. Måske er det disse forhold, som afspejler sig i den større bevågenhed Grænseforeningen får i Sydslesvig og grænselandet?

I slutningen af oktober var flere områder i Sydslesvig klædt i rødt og hvidt. Anledningen var selvfølgelig besøget af kong Frederik X og dronning Mary. Kongebesøget i Tyskland sluttede på flotteste vis med et besøg hos det danske mindretal. Første stop var ved Dannevirke, hvor et nyt og stort museum skal opføres. Med kongens første spadestik til nybyggeriet kan de større entreprenørmaskiner overtage det videre arbejde. Grænselandet og især det danske mindretal kan glæde sig til en udstillingsbygning, som vil trække besøgende til af ukendt størrelse.

Kongebesøget blev afsluttet med et møde på Flensborghus, hvor mindretalsorganisationerne fik lejlighed til at tale med enten kong Frederik eller dronning Mary. Grænseforeningen var i anledning af kongebesøget inviteret med ind på Flensborghus, og i den forbindelse fik også jeg, i kraft af 2. næstformandshvervet i Grænseforeningen, lejlighed til at hilse på vores konge. En stor oplevelse at møde vores konge, som med interesse både lyttede og spurgte ind til Grænseforeningens arbejde. Således var Kongebesøget ikke bare en stor dag for Sydslesvig, men i lige så høj grad for Grænseforeningen – og jeg vil også her tillade mig at nævne Slesvig-Ligaen. Selvom min deltagelse var via Grænseforeningen, så er alle i Grænseforeningen klar over, at mit hjerte banker ekstra kraftigt for Slesvig-Ligaen.

Som formanden for Grænseforeningen, Mirco Reimer-Elster, i forbindelse med besøget ganske korrekt fremhæver, så gør "et besøg fra Kongehuset mere reklame for det danske mindretal, end Grænseforeningen ville kunne opnå på 10 år". Når Kongehuset besøger det danske mindretal, er det en klar markering af, at kongeparret værdsætter det danske mindretal og det arbejde, der udføres i grænselandet. Med besøget af det danske kongepar og dækningen af besøget i Danmark vil Sydslesvig

få en ekstraordinær bevågenhed, hvilket vi også Slesvig-Ligaen kun kan glæde os over.

En af de større mærkedage vi ser frem imod, er fejring af København-Bonn-erklæringerne af den 29. marts 1955. Erklæringerne fastslår rettigheder og principper for såvel det danske mindretal i Sydslesvig og det tyske mindretal i Nordslesvig. Med andre ord er erklæringerne en slags grundlov for grænselandet. Med indgåelsen af København-Bonn-erklæringerne i 1955 blev der skabt et nyt arbejdsgrundlag for mindretallene og en beskyttelse af samme mod blandt andet diskriminering og sindelagskontrol. Nu vi rammer 70-året for København-Bonn-erklæringerne, vil dette med sikkerhed blive markeret såvel i Danmark og Tyskland. Erklæringerne har været medvirkende til, at de mange konflikter i grænselandet har kunnet løses på fredelig vis til gavn for såvel mindretallene og flertalsbefolkningen. Selvfølgelig skal denne begivenhed markeres og fremhæves – andre grænseegne kunne helt sikkert lade sig inspirere.

Butikkerne bugner af julefristelser, i postkassen dumper der flere og flere julekataloger, de elektroniske medier flyder over af tilbud, som hører julen til, og på landevejen møder vi store lastvognstræk med juletræer og julegrønt. En af årets store helligdage, som samler familierne fra alle egne, nærmer sig.

Jeg vil på Slesvig-Ligaens vegne ønske alle læsere af Thyra Vold en rigtig glædelig jul og et godt nytår. Lad os for en stund glemme alle de mange konflikter og glæde os over, at vi har hinanden i familierne og glæde os over, det vi kan gøre for vores nærmeste.

Horst-Werner J. Knüppel

LEDER

ved
Anne-Margrete Jessen

Truslernes tid

Vi lever jo i en truslernes tid. Der er forfærdelige krige, som gør os triste, chokerede, pessimistiske, der er klimaforandringer, der er sult i store dele af verden, der er ufatteligt mange usympatiske politiske holdninger rundt omkring, og pludselig opfordredes man for nogen måneder siden af myndighederne i Danmark til at sørge for forsyninger og jod til 3 dages overlevelse. Det er, som om krigenes rædsler og klimaforandringerne trusler kommer nærmere og nærmere til os og vores dagligdag. Ja, de befinder sig allerede i vores dagligdag. Krigenes rædsler via medierne og flygtningenstrømmene til både Danmark og Tyskland og klimaforandringerne via oversvømmelser mm.

Der er virkelig grund til at blive pessimistisk synes man, men nytter det verden og os selv, at vi bliver pessimistiske? Nej, så er det bedre, at vi bliver oprørte, at vi skriver læserbreve, at vi demonstrerer, at vi i det hele taget ytrer os på bedste grundtvigsk vis. Vi er heldige, at vi enten bor i en retsstat, der hedder Kongeriget Danmark eller i en retsstat, der hedder Forbundsrepublikken Tyskland, og at vi, der bor i Sydslesvig således også har lov til at ytre os nu efter et forfærdeligt tysk styre, der endte i 1945, men vi

skal alle gøre en indsats for at bevare retsstaten. Ytringsfriheden er et absolut gode, men vi skal også bruge den, men den skal ikke bruges til at styrte selve ytringsfriheden i grus eller til at fornærme eller nedgøre andre. Mange af os har i forsommeren set ligefrem to fjernsynsserier om N. F. S. Grundtvig og om hans formidable indsats for at fremme ytringsfriheden, som manifesteredes i den danske grundlov af 1849.

Frihed for Loke såvel som for Thor, var Grundtvigs berømte slogan.

Det er et absolut gode, at vi har ytringsfrihed/Meinungsfreiheit både i Danmark og i Tyskland. Det er så vigtigt, at vi alle ytrer os, om det så bare er ved at gå til valg. Det er en trussel mod demokratiet, at der er for få, der ytrer sig og dermed giver grobund for, at de forkerte ytrer sig. Fri os for de partier, der opildner til had mod medmennesker i den stat, vi bor i, og fri os for ytringer i det hele taget, der opildner til had! Det kommer der kun noget ondt ud af, nemlig uvenskab og krige.

Vi, de enkelte personer i Danmark og i Sydslesvig, har alle mulighed for at være med til at skabe en god, en bedre verden. Vi kan ytre os i familien, vi kan ytre os i skolen, vi kan ytre os på arbejdspladsen, vi kan ytre os i naboskabet, vi kan ytre os i aviserne og de internetbaserede sociale medier, vi kan ytre os ved kommunalvalget, landdagsvalget og forbundsdagsvalget, vi kan ytre os ved rådsmøder og udvalgsmøder i rådhusene og mange flere steder, men vi skal også gøre det.

Vi har lov til at modsige andre, når vi synes, at de har taget fejl, og vi må også modsiges, når vi har taget fejl. Og det er en tilladt at tage fejl, at få en ny indsigt og at skifte holdning.

Det er sådan, demokratiet fungerer. Det er egentlig ikke afstemningen, der er det vigtigste. Det er debatten forud, det er kompromiserne og det, at der også tages hensyn til mindretallet i en afstemning.

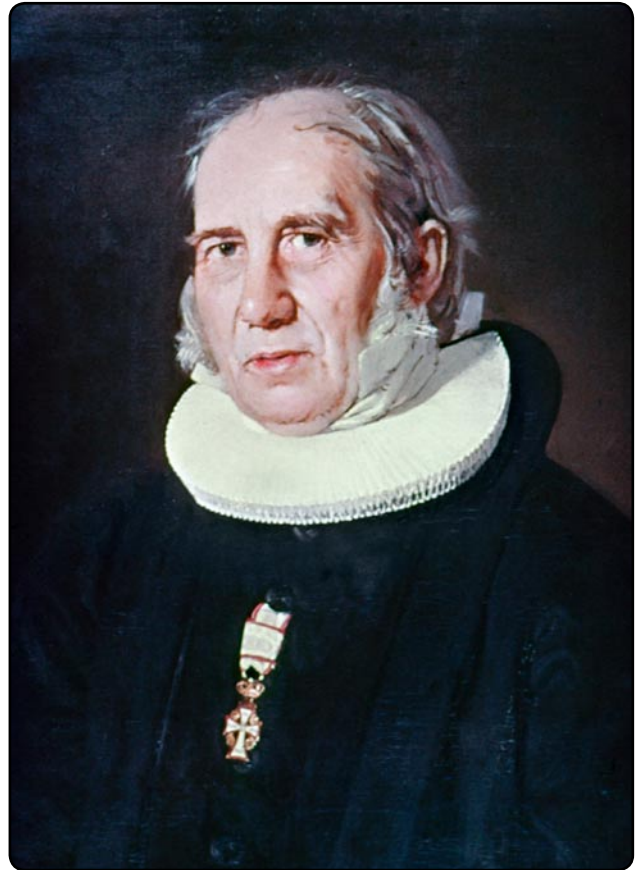
Vi kan alle deltage i anmeldte, ordentlige de-

monstrationer, og vi kan delagtiggøre os i foreningernes fællesskaber. Vi bør også være villige til at tage en tjans i en forenings bestyrelse en gang imellem. Og det ville være optimalt, hvis endnu flere ville engagere sig politisk. Det er så mange muligheder, hvor vi kan være med til at påvirke verden i den rigtige retning, og vi bør alle gøre brug af det.

Vi har alle forpligtelser både for familien, for venner og bekendte, for det omgivende samfund, for staten, for verden, og vores indsats batter, om det tilsyneladende kun er ganske lidt, så sætter det dog forhåbentlig noget i gang.

Det er en utrolig rigdom, at vi har ytringsfrihed/Meinungsfreiheit både i Danmark og i Tyskland, men dette gode forpligter så absolut til medansvar, medtænkning, handling.

Og så kan vi alle være med til at forbedre klimaet. Vi ved efterhånden også, hvordan det kan/skal gøres på det personlige plan, så jeg vil spare læserne for en opremsning af, hvad der kan gøres, men først og fremmest skal vi alle bruge vores sunde fornuft.

Og vi ved, at det hele kun bevirker noget, hvis vi står sammen omkring det, vi vil gøre, og vi ved også, at hver enkelts egen indsats er dér, hvor der skal startes.

Det er bare med at gå i gang her og der og nu!

Ami Jessen

Mange udfordringer og opgaver venter på, at man tager fat i dem.

af
Keno Jaspers

Borgmester for Store Vi / Größenwiehe

**Forretningsfører for
Dansk-Frisisk Kommunalpolitisk
Forening**

**Amtssekretær for SSF, Flensborg Amt
Formand for SSW-fraktionen i Store VI /
Lindved**

**Kredsmedlem i Kreds Slesvig-
Flensborg**

Hvad er SSW?

SSW blev grundlagt i 1948 som parti for det danske mindretal i landsdelen Slesvig og de nationale frisere i Nordfrisland.

SSWs politik orienterer sig efter den samfundsmæssige og politiske udvikling i Norden. På denne måde giver vi

politikken i den nordtyske delstat Slesvig-Holsten vigtige ny impulser; f.eks. i arbejdsmarkeds-, social- og uddannelsespolitikken.

Vi står for et nærdemokrati, som det findes i de nordiske lande: Politiske beslutninger skal træffes så nært på borgerne som muligt og borgerne skal have mulighed for at tage indflydelse på politikken.

Vores mål

Vores mål er at menneskene i vores region skal have chancen for at finde arbejde og leve et godt liv her.

Det danske mindretal har været repræsenteret i det slesvig-holstenske delstatsparlament siden 1946.

Fra 1971 til 1996 sad Karl Otto Meyer i Landdagen som SSWs »en-mands-gruppe«.

I 2012 var SSW for første gang i sin historie med til at danne en regering i Slesvig-Holsten. I den såkaldte »kystkoalition«, sammen med socialdemokratiske SPD og De Grønne, lykkedes det SSW at realisere mere end 100 valglofter. Heriblandt ligestillingen af de danske mindretalselever i skoleloven og delstatsforfatningen. Tidligere mangeårige SSW-landdagsmedlem Anke Spoorendonk blev minister for justits, kultur og Europa, hvor hun bl.a. reformerede fredningsloven, indførte delstatens første bibliotekslov og sørgede for højere tilskud på kulturområdet.

Vores repræsentanter i Landdagen

I den aktuelle 20. Slesvig-Holstenske Landdag (2022-2027) er SSW repræsenteret med fire landdagsmedlemmer: Lars Harms, Jette Waldinger-Thiering, Christian Dirschauer og Sybilla Nitsch.

Med sine godt 3150 medlemmer er vi det fjerdestørste parti i Slesvig-Holsten efter SPD, CDU og De Grønne.

Vi står også stærkt på kommunalt plan i Slesvig-Holsten. Partiet opstil-

ler traditionelt til kommunalvalg i de tre nordlige amter Slesvig-Flensborg, Rendsborg-Egernførde og Nordfrisland samt de amtsfrie byer Flensborg og Kiel. Derudover har vi en Arbejdsgruppe Holsten/Hamburg.

SSWU

Partiet har også en ungdomsorganisation- SSWUngdom. Med en egen landesbestyrelse og lokale distrikter opererer SSWUngdom uafhængigt af SSW og bringer ungdommens impulser og ideer ind i det politiske arbejde. SSWUngdom vedtager resolutioner, stiller forslag og præsenterer kandidater til kommunal-, landstings- og forbundsdaysvalg.

Derudover findes der på Christian-Albrechts-Universität zu Kiel vores ven skabelige studiegruppe Sydslesvig.

Ved det seneste distrikts- og kommunalrådsvalg i 2023 opnåede SSW et rekordresultat med et gennemsnit på over 20% af stemmerne, hvilket betyder, at SSW i dag har omkring 260 lokalpolitikere i byrådene i 63 kommuner og byer. SSW har en særlig stærk position i kommunerne tæt på grænsen. Her repræsenterer vi op til 40% af vælgerne.

Siden 2021 har SSW været repræsenteret i den tyske forbundsdag for første gang siden 1961. Med over 55.000 stemmer lykkedes det i første forsøg at komme ind i parlamentet i Berlin med Stefan Seidler som kandidat.

Hvordan er den aktuelle Situation efter valgene fra 2021-2023?

De sidste 3 valg har været de succesrigste i hele vores historie. 2021 kom vi Forbundsdagen med 3,2% og ca. 55.000 stemmer. Til landdagsvalget 2022 fik vi 5,7% af stemmerne – det vil sige ca. 80000 stemmer. Det var vores bedste valgresultat nogensinde og vi fik 4 mandater i Landdagen. Det absolute højdepunkt nåede vi i 2023 ved kommunalvalget. Vi fik 4,4% og der-

med en fordobling i forhold til 2018- i alt ca. 51.000 stemmer, og det er kun i den nordlige del af delstaten, at vi kan stille op til valget.

I alt fik 261 SSW-kommunalpolitiske mandater, og vi kom ind i 60 kredsparlamenter. I Flensborg, Harreslev, Sønderløgum og Garding blev vi største parti.

Efter valget fik mere end 100 SSW-kommunalpolitikere vigtige poster. Det blev til bypræsident i Flensborg, borgerforstander i Harrelev, Bredsted og Hanved. Bormesterposten i Store Vi og Arnæs og stedf. borgmesterposter i flere distrikter.

I Kredsdagene blev mange SSW-kommunalpolitikere udvalgsformænd, stedf. Kredspræsidenter eller stedfortrædende landråd, og en stor del poster i »halvpolitiske institutioner« gik til SSW.

Også vores ungdom klarede sig bedre end nogensinde. Mere end 10 SSW-U medlemmer kom ind i de lokale parlamenter. En af dem blev sogar stedf. kredspræsident- der var hun knap nok 18 år gammel.

Siden Januar 2024 steg vores medlemstal med 150 nye medlemmer. I slutningen af 2022 var der ca. 30, som nedlagde deres partimedlemsskab - det vil sige, at vores politik vækker interesse.

Vores struktur

Vores struktur i partiet er rimeligt flad. Vi har korte veje mellem Forbundsdagen og vores lokale kommunalpolitikere. Det gode samarbejde på tværs af hirakisystemerne og vore centraliserede valgkampe har været successen til Kommunalvalget 2023.

Partiets opbygning er overskueligt, og det gør, at vores reaktionstid og kommunikationsveje er meget korte.

Vi har 7 personer i landstyrelsen plus vores partiformand. Så kommer vores 4 kredsbestyrelser med formænd. Kredsen Slesvig-Flensborg med 25 distrik-

ter og knap 1300 medlemmer er den største kreds; Kredsen Nordfrisland med 16 distrikter; kredsen Rendsborg /Egernførde med sine 5 distrikter. Byen Flensborg med 4 distrikter; Byen Kiel med 2 distrikter; Helgoland; AG Holsten-Hamburg og SSW-U med deres 3 distrikter.

Den mindste enhed er vores distrikter. Pt. har vi omkring 70 distrikter.

Vores politiske arbejde i forbundsdagen, landdagen og i kommunerne siden 2020-

Forbundsdagen:

Stefan Seidler har overordnet 4 kerneemner, han arbejder med:

Beskyttelse af og støtte mindretallet; forme politik efter skandinavisk model; styrke vores nordlig landsdel og mobilitet til alle-

Eksempler på støtte til mindretallet:

- Ændring af Forbundsagens forretningsorden: Medlemmer af nationale mindretal skal få mere mulighed for aktiv deltagelse (Taleid; Udvalg osv.)
- Oprettelse af "Parlamentskreds for Mindretallene" Gremie til at sikre mere synlighed i Forbundsagen.
- Navneretsreform: traditionelle familienavnsgivning; ÆØÅ er nu tilladt; friserne kan fra nu af vælge enten den mandlige eller kvindelige form af efternavn osv.
- Mindretals-og regionalsprog kan bruges i retssystemet
- Sikring af finansiering af vores mindretalsorganisationer

Eksempler på at forme politik efter skandinavisk model:

- Grænsekontroller
- Grænseoverskridende trafikmuligheder

Eksempler på styrkelse af vores nordlige landsdel:

- EU-emballageforordning /

pantsystem

- Alliancy for grænsoverskridende trafikløsninger- Arbejdskraft

Eksempler på mobilitet til alle:

- Ny banestrækning optaget i trafikplan
- Banegård i Sporskifte
- Banestrækning i retning mod Dagebøl

Stefan Seidler arbejder – med stor mediesucces med regionale emner. Mindretalsemner har en stor fokus, og det blev valgt at fokusere på få emner med et lille, men effektivt team.

Landdagen:

Vores 4 medlemmer, deraf en stedfortrædende landdagspræsident, har hver for sig kerneemner, de arbejder med.

På landsplan arbejder vi utroligt tæt sammen med Forbundsagen, dette skyldes fordi de mange emner i Forbundsagen har en stort indvirkning på landsniveauet.

Vores landdagsfraktion er en klar konstruktiv opposition til regeringen. De arbejder uafhængigt og har skærpet deres profil. Aldrig før bliver der stillet så mange andragener som nu. Et flertal af dem vedrører mindretalsemner, sociale emner og regionale emner. Miljøemner er også en af vores kerneområder.

Forbindelsen til distrikterne fungerer rigtig fint og er garant for, at lokale emner bliver taget med og synliggjort.

Kommuner:

Også her både i de store byer og ud på amtsniveau fungerer udvekslingen med både Landdagen, men også distrikterne rigtig fint. Her er det mest lokale, regionale emner, som bliver behandlet. Men også mindretalspolitik er en vigtig del, da der også i dag stadig findes uligheder som skal udjævnes.

Generelt set kan man sige, at vores synlighed er blevet langt bedre end før. Beslutningen om at stille op til

Forbundsdagen har givet frisk pust. I kølvandet af vores generationsskifte og den politiske situation i Tyskland har SSW udviklet en stærk gå-på måde. Dette kan registreres ved, at vi som parti langt oftere er en del af den mediale dækning. Både aviser, fjernsynet men også pressen i Danmark er mere interesseret i vores politiske foretagener.

Undersøgelser viser, at vi siden 2022 ligger stabilt på ca. 7% - hvis der var valg i dag. Der var allerede perioder, hvor vi stod på 10 % og det viser at vores politik er et godt tilbud til vælgerne. Op til 2018 lå vi på omkring 3-5%.

Udfordringer:

Af de ca. 3150 medlemmer er ca. halvdelen ældre end 60 år. Det samme gør sig gældende for vores politikere.

De unge engagerer sig ofte ikke på samme måde som de ældre har gjort, og det skyldes selvfølgelig også, at samfundet er under forandring.

Det er ikke udelukkende et mindretalsproblem, men rammer os naturligvis mere, da mindretallet i sig selv ikke vokser i samme grad som flertalsbefolkningen.

Ca. halvdelen af vores parti er kvinder, men kun ca. 25% er politisk aktive - og det er noget, vi har fokus på og arbejder på at finde løsninger på.

En anden - vigtig - udfordring er digitalisering.

Her skal der bruges flere personelle, men også finansielle ressourcer. Det vil sige, at partiapparatet skal vokse, der skal ansættes flere medarbejdere og der skal en organisationsændring til.

Vores succes tvinger os til at vokse samtidig på det organisatoriske niveau og her skal der passes på, at væksten foregår tåleligt.

De positive resultater og den positive synsvinkel på vores politik vækker også behov hos vores valgere.

Vælgerne har en forventning om, at de politikere, som har bærende funktioner

i det lokale samfund også bevæger noget i den rigtige retning.

Det betyder, at vores kommunalpolitikere fremover skal træde stærkere i karakter. Her er vi fuld i sving med at uddanne vore politikere, at give dem værktøjer i hånden, så de kan modstå de gamle, etablerede partier.

SSW kan og har altid været god til at overtage ansvar. Vi har aldrig været et protestparti - vi var altid parat til at finde fælles løsninger, men ikke til enhver pris. Vi laver ikke politik fordi vi ønsker magten - vi vil hellere lave god politik for vores vælgere i stedet for at gå ind i regeringen og sælge os selv.

Når det gælder, og når chancen er der, er vi klar til at overtage et regeringsansvar - men det skal føles rigtigt.

Situationen i Tyskland pt.:

Også her kan vi mærke en tendens til de højreekstremistiske partier igen. Det er kerneopgaven at kæmpe for demokratiet. Mange mennesker er utilfredse og stoler ikke længere på de etablerede partier. Ikke alle som sætter deres kryds ved de højre partier, er nazister eller højreekstremister - mange af dem mangler bare et godt alternativ - og her kommer vi i spillet. SSW har altid været et menneskenært parti, og det bliver registreret. Vores regionale og sociale politik, vores klimaløsninger og vores kultur- og uddannelsespolitik rammer plet; det kan vi mærke, og det tegner godt for os som SSW. Mindretalspolitik er fredspolitik og er altid til gavn også for flertalsbefolkningen.

Prognoser siger, at vi, selvom vi kun har omkring 40.000 stemmer fra mindretallet, har en rimelig høj chance for at vi i fremtiden kan samle op til 120.000 stemmer - og det skyldes vores politiske kernemner.

Der ligger also et højt potentiale, og derfor har vi udarbejdet en ny strategi- og handlingsplan for 2025-2028, som skal godkendes på vores kommende landsmøde.

Vores målsætninger til fremtiden:

- Vi vil være et fairt parti, UN-SDG's er grundlaget
- Vi vil overtage ansvar på alle politiske niveauer
- Vi vil ihærdigt kæmpe for demokrati og mod højre kræfter
- Vi vil styrke vores profil som mindretalsparti
- Vi vil opnå et mandat, hvis ikke to i Forbundsdagen
- Vi vil have 5-6 mandater i Landdagen men minimum 4 med 6% af stemmerne
- Vi kommer med klare indholdsmæssige krav til koalitionsforhandlinger
- Vi er klar til koalere med alle demokratiske partier
- Vi vil sørge for, at AFD ikke kommer med i Landdagen
- Til kommunalvalget vil vi stille op i 70 kommuner
- Til kommunalvalget vil vi opnå 300 kommunale mandater
- Måske stiller vi op til EU-valget

Partiet tilstræber en yderligere professionalisering af det politiske arbejde på stats- og kommunalt niveau for at lette byrden på frivilligt arbejde i SSW. Denne omfatter:

- Yderligere udvidelse af digitale formater og digitale platforme, især i den sociale mediesektor, især til valgkampagner, men også til intern kommunikation (WIKI, kommunikationsværktøj eller en SSW-app).
- Landsforbundets presseafdeling og landdagsgruppen skal styrkes yderligere i de kommende år både personalemæssigt og økonomisk, bl.a. også for at forbedre partiets lokale pressearbejde.
- Yderligere centralisering af valgkampagner i tæt samarbejde med kandidaterne. Dette inkluderer klare og genkendelige budskaber
- Introduktion af et fælles nyhedsbrev fra partiet og landdagsgruppen.
- Forbedring af uddannelsen og træningen af lokale politikere i SSW. For

eksempel ved at udvide organisationen af »Dansk-frisisk kommunalpolitisk Forening« - partiets lokale politiske forening eller gennem netværk mellem lokale politikere med hinanden, f.eks. gennem idéworkshops.

- Distriktsforeningerne og de ansvarlige sekretariater skal koncentrere sig om de lokale foreninger og kontorer, hvor lovende politisk arbejde er muligt og hvor der er potentiale. Dette inkluderer en oversigt over de eksisterende SSW-aktiviteter i distrikterne.

Der søges en reform af de lokale foreningsstrukturer i området. Hvis det er økonomisk muligt, øges personaleresourcerne i distriktsforeningerne.

- Målet er at tilstræbe programmatisk debatter uden for valg, for eksempel gennem nye formater på hovedudvalgs møderne.

- Arbejdet i partiets arbejdsgrupper vil blive yderligere professionaliseret. Referater og resolutioner (output) fra arbejdsgruppemøderne sendes til statsrådet.

- Introduktion af en SSW-butik med en bred vifte af »giveaways«-tilbud og profilbyggende materialer. Partiet ønsker, at flere kvinder skal engagere sig politisk i SSW. Dette er ikke en opgave for kvinderne i partiet eller SSW Women's Forum alene, men et afgørende mål for hele partiet. Dette skal bl.a. opnås ved:

- Styrkelse af SSW Women's Forum gennem aktiv støtte til statsforeningen.

- Ligelig repræsentation af kvinder og mænd på SSW's kandidatlistor ved forbundsdags- og delstatsvalg, mindst op til 10. pladsen på den respektive liste.

- Der skal udvikles ligestillingsfremmende planer i partiet, f.eks. kvindevenlige partiarbejdsrammer, der tager hensyn til balancegangen mellem arbejdsliv og privatliv i yngre familier.

- Partiet indfører en ældrekomité til støtte for de ældre medlemmer.

Partiet ønsker at tiltrække nye, yngre og aktive medlemmer ved at:

- Udvikling af en strategi for rekruttering, aktivisering og forfremmelse af nye unge medlemmer, især fra det danske min-

dretal og den frisiske etniske gruppe.

- Endnu flere muligheder for direkte politisk indflydelse på vigtige beslutninger i partiet, f.eks. koalitionsdeltagelse, valgprogrammer osv.
- Deltagelse i udviklingen af SSW's føderale og europæiske politik.
- Åben inddragelse af unge medlemmer i partiarbejdet, f.eks. gennem arbejdsgrupper eller nye muligheder for digital deltagelse eller nye arrangementer, såsom de regionale konferencer i forbindelse med valget til Forbundsdagen.
- Det kommende generationsskifte vil blive formet aktivt af partiet, og yngre mennesker vil blive specifikt fremmet, f.eks. ved at skabe job- og praktikmuligheder (FSJ) i Forbundsdagen eller i delstatsparlamentet.
- Partiet gennemfører en struktureret medlemsrekrutteringskampagne med en direkte opfordring.

Die Partei wird die politischen Kontakte nach Dänemark und Skandinavien weiter vertiefen.

Unter anderem durch:

- Regelmäßige Kontakten zu den Mitgliedern des dänischen Südschleswig-Ausschusses
- Regelmäßige Teilnahme an Parteitage der dänischen Parteien.
- Regelmäßige politische Besuche beim dänischen Folketing und der Regierung.
- Regelmäßige Informationsbesuche in Dänemark und anderen skandinavischen Ländern.
- Gemeinsame Veranstaltungen mit Nordisk Informationskontor.

Der SSW will eine nachhaltige und/oder regionale Beschaffung in der Partei erreichen. Dies soll u.a. erreicht werden bei:

- Give Aways – Profilbildende Materialien
- Getränken und Verpflegung zu Veranstaltungen
- Zusammenarbeit mit Verbänden und Initiativen z.B. Feinheimisch, Fairtrade
- Faire, soziale und ökologische Lieferketten fördern

Dazu will der SSW so schnell wie möglich das Konzept „Faire Partei“ umsetzen

und mittelfristig eine Gemeinwohl-Bilanz für die Partei erstellen.

Der skal udvikles ligestillingsfremmende planer i partiet, f.eks. partiarbejdsrammer, der tager hensyn til balancegangen mellem kvinders arbejdsliv og privatliv i yngre familier.

Åben integration af yngre medlemmer i partiarbejdet, f.eks. gennem arbejdsgrupper eller nye muligheder for digital deltagelse eller nye arrangementsrammer, såsom de regionale konferencer til forbundsdagsvalget.

- Regelmæssig kontakt med medlemmerne af Sydslesvig-Udvalget
- Jævnlig politiske besøg i Folketinget og hos regeringen
- GiveAways – profilgaver
- Samarbejde med foreninger og initiative fx "Feinheimisch", "Fairtrade"

Til dette formål ønsker SSW at implementere »Fair Party«-konceptet så hurtigt som muligt og skabe en balance til fælles bedste for partiet på mellemlangt sigt.

Keno Jaspers

Varmt og trygt læringsmiljø på Medelby Danske Skole

Medelby Danske Skole er kendt for sit trygge og inkluderende læringsmiljø, der danner rammen om en stærk kombination af faglighed, fællesskab og oplevelse. Skolens placering midt i det sydslesvigske landskab med sine store, grønne udearealer og egen skov, Vikingskoven, skaber en unik naturinspireret skolegang. Her kan eleverne udforske naturen og bruge udemiljøet som en aktiv del af undervisningen, hvilket styrker både trivsel og engagement i skolearbejdet.

Lige efter krigen oprettedes der to skoler i området, én i Vesby (Weesby) 1946, og én i Medelby, 1948. Den nuværende bygnings historie går tilbage til 1953, da den nuværende bygning blev opført, og hvor Ernst Meyer, den dengang nye skoles første skoleleder, lagde fundamentet for den stærke danske tradition, som skolen står for i dag.

Efter ham kom Kaj Henken, og i dag ledes skolen af Uwe Nissen, der bor i Agtrup (Achtrup) og har tæt kontakt til lokale danske organisationer som SSF (Sydslesvigsk Forening) og SSW (Sydslesvigsk Vælgerforening).

Uwe arbejder aktivt for at styrke skolens tilknytning til både den danske og den lokale kultur, og han værner om det nære samarbejde med Sydslesvigs kirker og menigheder.

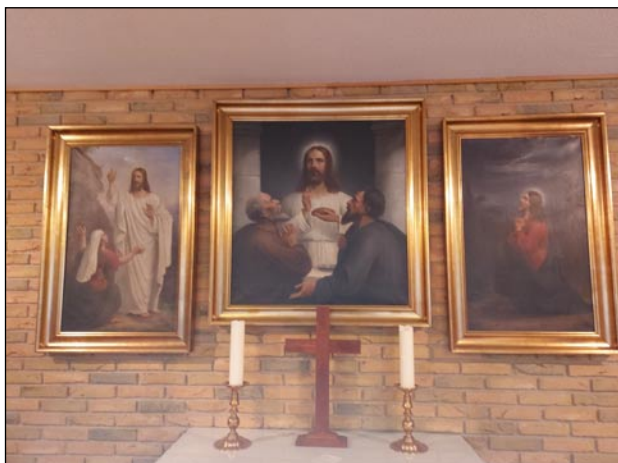
En barndom i Tætvang (Tettwang) ved Tinningsted (Tinningstedt)

Uwe Nissen, som nu er skoleinspektør på Medelby Danske Skole, har sine rødder i den lille landsby Tætvang (Tettwang) ved Tinningsted (Tinningstedt). Tætvang, beliggende i et afsides og idyllisk område af Sydslesvig, er kendt for sit landlige præg og sine åbne marker. Denne landsby har været hjem for generationer af familier og fungerer som et levende symbol på grænselandets blandede kulturhistorie. Her voksede Uwe op og lærte værdien af det fællesskab og den kultur, der karakteriserer området.

Barndommen i Tætvang gav Uwe et tæt forhold til naturen og de danske traditioner, som præger hele Sydslesvig. Han blev født her den 1. januar 1966 og har bevaret sine bånd til landsbyen og de værdier, som stedet har lært ham. Denne forankring i både dansk og lokal kultur præger i dag Uwes tilgang til undervisning og ledelse på Medelby Danske Skole, hvor han vægter traditioner, identitet og fællesskab.

Samarbejde med lokale organisationer og skoletraditioner

Lassen fornyede intet i kroen, så den i dag står, som den gjorde i begyndelsen af 1900-tallet. Museet er derfor et autentisk vindue til fortiden og giver besøgende mulighed for at opleve både gårdens og kroens oprindelige indretning.

Kroens interiør og detaljer står uændret fra Lassens tid, hvilket giver en særlig atmosfære af historiens vingesus og en følelse af at træde direkte ind i et stykke levende kulturarv.

For Medelby Danske Skole er samarbejdet med museet en vigtig del af elevernes læring om lokalhistorie. Eleverne besøger museet som en del af undervisningen og får mulighed for at opleve den særlige kulturhistorie, som Christian Lassen skabte gennem sin kærlighed til dansk tradition og kultur. Samarbejdet styrker elevernes tilknytning til området og giver dem indsigt i de personer, der har været med til at forme Sydslesvigs danske identitet.

Desuden samarbejder skolen med Ves (Wees) ungdomsforening (VUF) og låner gymnastiksalen på den nærliggende tyske skole. Dette samarbejde er yderst positivt, da den tyske skoleleder både taler dansk og er gift med en dansker. Disse bånd mellem de to skoler giver eleverne en unik mulighed for at opleve to kulturer side om side.

Placering på geesten og områdets særlige natur

Landsbyen Medelby på geesten på en naturskøn højderyg, der løber gennem området.

Som navnet antyder, ligger Medelby midtvejs mellem Østerby (Osterby) og Vesby (Weesby). Geesten er kendt for sine let kuperede bakker, sandede jorde og det åbne, vidtstrakte landskab, der præger hele egnen. Dette område ligger kun en kort køretur fra den dansk-tyske grænse.

Her forenes danske og tyske kulturtræk, og skolen fungerer som en central del af det danske mindretal i regionen.

En af Medelby Danske Skoles værdifulde samarbejdspartnere er Christian Lassen Minde Museet i Jarlund (Jardelund), som har en særlig historisk betydning. Museet, oprindeligt en gammel kro og samtidigt en fungerende gård, blev hjem for Christian Lassen, der dedikerede sit liv til bevarelsen af dansk kulturarv i Sydslesvig. Her blev der ført krovirksomhed indtil 1943.

Skolen har alle moderne tekniske hjælpemidler, såsom laptops, smartboard mm., men en god gammeldags tavle er nu ikke at foragte.

Medelby Danske Skole

Geestens natur giver mulighed for læring og oplevelser i både kulturhistorie og naturfag.

Eleverne på Medelby Danske Skole har mulighed for at iagttage områdets særegne geologi og dyreliv og bruge landskabet som et naturligt læringsrum, hvor de kan få praktisk erfaring med naturvidenskab og historie.

Det smukke landskab giver en smuk baggrund for både skole- og fritidsaktiviteter, og mange børn nyder muligheden for at tage ud i naturen som en del af skoledagen.

Den smukke landsbykirke i Medelby, Skt. Matthæus Kirken

Medelbys smukke landsbykirke fra begyndelsen af 12hundrede-tallet er endnu et vigtigt kulturelt og historisk samlingspunkt for både lokalsamfundet. Kirken er et klassisk eksempel på den romanske byggestil, og dens ældgamle kampestensmure har oplevet meget af det sydslesvigske grænselands historie.

I kirken samles både dansk- og tysktalende til gudstjenester og kulturelle arrangementer, og kirkens klokker kan høres langt ud over markerne.

Den danske menigheds præst, Ulla Skou, har et nært samarbejde med Medelby Danske Skole og arbejder tæt sammen med skoleleder Uwe Nissen om at give eleverne indblik i kristendommens værdier.

Pastor Skou deltager også i mange af skolens arrangementer og traditioner og er et fast holdepunkt ved jul og påske, hvor skolebørnene er med til højtiderne i kirkesalen.

Sydslesvigs Kirkeråd, som Uwe Nissen er næstformand for, har et stærkt fokus på at bevare og styrke den danske kirketradition i området, og Uwe bidrager særdeles aktivt til, at den danske menighed i Valsbøl, Medelby, Store Vi og Skovlund fortsat er en livlig del og kulturbærende del af det lokale danske fællesskab.

Den smukke landsbykirke i Medelby, Skt. Matthæus Kirken

Medelbys smukke landsbykirke fra begyndelsen af 12hundrede-tallet er endnu et vigtigt kulturelt og historisk samlingspunkt for både lokalsamfundet. Kirken er et klassisk eksempel på den romanske byggestil, og dens ældgamle kampestensmure har oplevet meget af det sydslesvigske grænselands historie. I kirken samles både dansk- og tysktalende til gudstjenester og kulturelle arrangementer, og kirkens klokker kan høres langt ud over markerne.

Den danske menigheds præst, Ulla Skou, har et nært samarbejde med Medelby Danske Skole og arbejder tæt sammen med skoleleder Uwe Nissen om at give eleverne indblik i kristendommens værdier.

Pastor Skou deltager også i mange af skolens arrangementer og traditioner og er et fast holdepunkt ved jul og påske, hvor skolebørnene er med til højtiderne i kirkesalen. Sydslesvigs Kirkeråd, som Uwe Nissen er næstformand for, har et stærkt fokus på at bevare og styrke den danske kirketradition i området, og Uwe bidrager særdeles aktivt til, at den danske menighed i Valsbøl, Medelby, Store Vi og Skovlund fortsat er en livlig del og kulturbærende del af det lokale danske fællesskab.

Red.

Da æ va lille

af Anne Oesterle

Ka do sønnejysk? Do ka prøv hee, vis do it ka forstå et. Da de' æ stau, som de' sejes, ka do løss it længe nee å rigsdansk, å må it glemm, ch utales hårt som det tysk ch. De' æ manne år sint, æ blev føet, nemle i novembe 1945, å vodann æ de' gaun te? Selfølle å den tradisjonell må, men de' æ jenn speciell grunn dætee.

I æ forå 1945 – 2. verdenskrig-kom di tysk solldåte å flucht op fra Norge nee gemmel Jylland, å e englændere kom fra vest, e russerne fra øst. Vå vil det kom til kamp? Man haj høe åm Hitlerjugend (ungdomsafdeling), ja faktisk små drenge, dæ kæmpe få dess laan te dess dø, menn e een blev, at e tyskere mått gi op i maj 1945.

I denn hæ farle ti hæ min moe søcht beskyttels ve min far, å deefå æ æ kommen te verden, så vem ska æ sej tak te, at æ leve i dau, nok til e tyskere, der begynt æ kri.

Menn vodann va de' denn gang sist i æ 40-ti å først i e 50ere? Helt anlaans. Leechtøj fik vi kunn te juul elle te følsdau, viss æ hause richte å tøj, menn meest sku vi yngre øvetej di ældres tøj, dæ va bleun få småt te dem.

Fjæansyn haj vi it, det køjt faa føsst stille, æ troe, da æ va 10-12 år, menn han va jen a di føøst, dæ haj jet, få ål æ nabobørn kom få å kiech. De' beest få vos børn va Europanyt om errenerre. De va it møje å vælge imell.

Da jeg var lille

Kan du sønderjysk? Du kan prøve her, hvis du ikke kan forstå det, da det er stavet, som det siges, kan du læse det længere nede på rigsdansk, men du må ikke glemme, at ch udtales hårdt som det tyske ch.

Det er mange år siden, jeg blev født, nemlig i november 1945, og hvordan er det gået til. Selvfølgelig på den traditionelle måde, men der er en speciel grund dertil. I foråret 1945 – 2. verdenskrig – kom de tyske soldater på flugt oppe fra Norge ned gennem Jylland, og englænderne kom fra vest, og russerne fra øst. Hvor ville det komme til kamp? Man havde hørt om Hitlerjugend (ungdomsafdeling) ja faktisk endnu drenge, der kæmpede for deres land til deres død, men enden blev, at tyskerne måtte give op i maj 1945. I denne farlige tid har min mor nok søgt beskyttelse ved min far, og derfor er jeg kommet til verden, men hvem skal jeg takke for, at jeg lever i dag? Nok tyskerne, det var jo dem, der begyndte krigen.

Men hvordan var det dengang sidst i 40-tiden og først i 50erne? Helt anderledes. Legetøj fik vi kun til jul eller fødselsdag, hvis jeg husker rigtigt også tøj, men det var ofte sådan, at vi yngre skulle overtage de ældres tøj, der var blevet for småt til dem.

Fjernsyn havde vi ikke, det kom først senere, jeg tror først, da jeg var 10-12 år, men far var en af de første, der havde det, for alle nabobørnene kom for at kigge. Det bedste for os børn var Europanyt om eftermiddagen. Der var ikke meget at vælge mellem.

Vi havde det virkelig godt, indtil vi blev omkring år, for da skulle vi begynde at arbejde med i landbruget, og det var at hakke roer, sætte slået græs, hø, op på et træstillads, hvor det skulle tørres, hjælpe med at sætte negene sammen, når selvbinderen havde slået kornet, altså hjælpe med i hele høsten, et stort arbejde. Og så kom

Vi haj it virkle gott, inte vi blev omkring 12 år, få da sku vi virkle begynn å arbe mæ i e lannbruch, å de' va å hak roe, sæt slaun greis, hø, op å et træstillas, vo de' ku tø, jælp mæ å skok, nå e sellbinne haj slaun e kvorn, sæt e neech op mo væranne, alse jælp ve e hele høøst, et stoot arbe. Å så kom e roehøst, e blaj sku hakkes a, mæ e fork laj e roe op i e vunn, bacherre kytt den inn i e roerum, menn vi fik å peng få de' ve sien a e lommepeeng. Te daule sku vi jælp i e køechen mæ ålt de' arbe, dæ va dengang, dæk boe, vask op, fjøl gäll, pus vinre, jælp mæ e vasetøj å møje ant. I e staa å , strø halm ve e køe å kall, moe op å e krittba å å kø'it u å e møing. Vodann så vos daule dau ue? Vi blev vækktet, stau op, så kamp om å komm føst te e bajvæels, vi va jo 5 børn. E boa va dækket te daue, Vi kunn vææl mellem hauegrøe eel hauegryn, å litt sille å cornflakes. Brø å veekach, pålæch, ost å mammelade stau au å e boe. Te vos små laue moe e mapack te e skool, di stoe sku sjæll. Få di vausen, mæ e karl å, da vi va helt små å en tjenestpich, va det melmma ve e 10-ti, å så kom e onnen elle merresma presies e klokk 12, saft å kaach e klokk 3, så nare e klokk 18, å precis sku vi væ dæ, essen va e boe dækket a. It å glemm, nå vi komm fra e skool omkring e klokk 2, haj moe varmt ma ståen i e ovn te vos.

Dæ va helt lille haj fa fåt bychet en lille trækvunn, som stoebroe stoeseøste sku træk få vos små, en dejle ting. Å essen lajt vi mæ e nabobørn gemmeleen, vå vi sku skjool voss, å jenn sku finn vås, fø vi ku klap voss fri, elle kytt e bull øve e tach å mann anne leech.

roehøsten! Bladene skulle hakkes, lade roerne op på vognen med forken og bagefter kaste dem ind i roerummet, men vi fik også penge for det ved siden af vores lommepege. Til dagligt skulle vi hjælpe i køkkenet med alt det arbejde, der var dengang: Dække bord, vaske op, skrubbe gulvet, pudse vinduer, hjælpe med vasketøj et og meget andet. Også i stalden, hvor vi skulle strø halm ved køerne og kalvene, muge ud og køre det ud på møddingen med trillebøren.

Hvordan så vor daglige dag ud? Vi blev vækktet, stod op, og så kom kampen om først at komme til badeværelset. Vi var jo 5 børn. Bordet var dækket til morgenmad. Vi kunne vælge mellem havregryn eller havregrød, og lidt senere kom cornflakes til. Brød og franskbrød, pålæg, ost og marmelade stod også på bordet. Til os små smurte mor madpakken til skolen, de store skulle selv. For de voksne, også tjenestekarlen, og da vi var helt små, også tjenestepigen, var der et mellemmåltid ved ti-tiden, og så kom middagsmaden præcis kl. 12, saft og kage kl. 3, så aftensmad kl. 18, og præcis skulle vi være der, ellers var alt fjernet fra bordet. Ikke at glemme, når vi kom fra skolen omkring kl. 14 havde mor varm mad stående i ovnen til os.

Da jeg var helt lille, havde far bygget en lille trækvogn, som storebror eller storesøster skulle trække for os små. Dejligt! Ellers legede vi med nabobørnene gemmeleg, hvor vi skulle skjule os, før vi kunne klappe os fri, eller kaste en bold over taget, som skulle gribes, og mange andre lege.

Anne Oesterle

Jen a manne ting æ å gott ku lie, va å bych damm å e gâsplass, nå de´ reen, dæ æ en ting, æ virkle ka haus.

De´ hæ jo nok it vætt en tachrenn denngang, så vi blev gått våe, men å, de´ var kun dejle, man ku få e varm igen i e køøchen elle i e døørnsk. I e goojstue mått vi kunn komm te juul elle nytåe, elle nå nå vi haj føsselsdau, vo e klassekammerate va invitee, å så selfølje te anne stoe feste.

Det va nu nok om minn barndom elle
barndomsliv.

En af de mange ting, jeg godt kunne lide, var at bygge en dam på gårdspladsen, når det regnede. Det er en ting, jeg godt kan huske. Der har jo nok ikke været tagrender dengang, så jeg blev godt våd, men det var kun dejligt, man kunne få varmen igen i køkkenet eller i dagligstuen. I den »gode stue« måtte vi kun komme til jul eller nytår, eller når vi havde fødselsdag, hvor alle klassekammerater var inviteret, selvfølgelig også alle andre store fester.

Nu er det nok om mit barndomsliv.

Anne Oesterle

TILLIDSPOSTER I SLESVIG-LIGAEN 2023-24

SLESVIG-LIGAENS BESTYRELSE

Horst-Werner J. Knüppel	formand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Gunnar Hattesen	næstformand	gunnar_hattesen@hotmail.com
Jens Hønholt	kasserer	ajhoenholt@gmail.com
Hans Jørgen Lych Larsen	sekretær	lychlarsen@hotmail.com
Anne Oesterle	bestyrelsesmedlem	tlf.: 0049-43466406
Kerstin Pauls	suppleant	paulskerstin@web.de
Finn Limbrecht	suppleant	finn@spejder.de

BESTYRELSEN FOR SLESVIG-LIGAENS FOND

Horst-Werner Knüppel	formand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Gunnar Hattesen	næstformand	gunnar_hattesen@hotmail.com
Jens Hønholt	kasserer	ajhoenholt@gmail.com

THYRAS VOLD - REDAKTION

Anne-Margrete Jessen	ansvarshavende redaktør	amjess@aol.com
Horst-Werner Knüppel	formand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Anne Oesterle	bestyrelsesmedlem	tlf.: 0049-43466406
Gunnar Hattesen	næstformand	gunnar_hattesen@hotmail.com

SLESVIG-LIGAENS HJEMMESIDE

Wolfgang Bradtke	webmaster	wolbra@dkd-web.de
------------------	-----------	-------------------

Referat

Referat af Slesvig-Ligaens Landsmøde 2024 Lørdag d. 21. september 2024

Det danske Hus, Flensborg

1. Valg af dirigent

Niels- Jørgen Hansen

2. Valg af protokolfører og 2 stemmetællere

Protokolfører: Hans Jørgen Lych Larsen

2 stemmetællere: Vælges, såfremt behovet viser sig.

3. Formandens beretning

Vil blive trykt i næste nummer af Thyras vold (nr. 923)

Behovet for støtte stort. Slesvig-Ligaens Legat til ungdoms podcast projektet.

Årsmøderne 2024: Gunnar og Horst har repræsenteret Ligaen. Horst blev for første gang inviteret til at holde hovedtalen 2 steder, en cadeau til Slesvig-Ligaen.

I 2023 var der arrangeret en tur til Landdagen i Kiel for medlemmer nord og syd for grænsen. Der planlægges en ny politisk tur til bl.a. Forbundsdagen i Berlin.

Der har været en tilgang af nye medlemmer, der er større end længe set, i alt 11 personer

Thyras Vold har fået et større løft de senere år. Tak til redaktionen for Thyras Vold, til hjemmeside redaktion og til bestyrelsen.

Forsamlingen roste redaktionen for Thyras Vold.

Foto: Willi

4. Fremlæggelse af foreningens regnskab til godkendelse

Regnskabet for 2023 er trykt i Thyras Vold nr. 922

Kontingentet foreslås uændret.

Regnskabet og kontingent for 2025 godkendt

5. Fremlæggelse af Fondens regnskab

Regnskabet for 2023 er trykt i Thyras vold nr 922

Fondsforvaltningen har meddelt, at Thyras Vold ikke er et medlemsblad, men et blad, som oplyser om grænselandets kultur med særlig vægt på det danske mindretal i Sydslesvig. Det folkeoplysende indhold i bladet bevirker, at Thyras Vold kan modtage støtte fra Fonden.

6. Fremlæggelse af det kommende års driftsbudget til godkendelse

Drifts- og likviditetsbudgettet for 2025 viser en indtægt på 110.000 Kr. og udgifter på 124.000 Kr. Der budgetteres med et underskud på 14.000 Kr. Budgettet blev godkendt

7. Valg af bestyrelsesmedlemmer - på valg er:

Horst-Werner Knüppel

Hans Jørgen Lych Larsen

Anne Oesterle

Alle blev genvalgt

8. Valg af 2 suppleanter - på valg er:

Kerstin Pauls og Finn Limbrecht

Kerstin Pauls blev genvalgt.

Finn Limbrecht ønskede ikke at modtage genvalg

Christian Dirschauer blev valgt

9. Valg af statsautoriseret/registreret revisor. Bestyrelsen foreslår genvalg af SY:

Ernst & Young P/S 6400n Sønderborg blev genvalgt.

10. Behandling indkomne forslag

Intet

11. Eventuelt.

Niels-Jørgen Hansen fortalte om den tidligere Risby Skoles aktuelle situation. Skolen er stadig fyldt med liv.

Næste landsmøde vil blive afholdt i Danmark

Referent

Hans Jørgen Lych Larsen

Dirigent

Niels-Jørgen Hansen

Slesvig-Ligaen - Landsmøde 2024

Beretning 2024 af formand: Horst-Werner J. Knüppel

Efter en regnfuld sommer bevæger vi os frem mod den mørkere og koldere årstid. Vi begynder at rykke ind i de lune stuer, og vinteraktiviteterne er ved at fylde godt i kalenderen. September er også ensbetydende med Slesvig-Ligaens Landsmøde, som i dette år afholdes syd for grænsen. En stor tak til Det Danske Hus i Sporskifte, som åbnede deres døre, da vi var nødt til at flytte fra det oprindelige mødested.

Uddelingsmødet i 2023 blev afholdt i Akti-huset i Flensborg. For mange af bestyrelsen var det det første møde med huset, som er rammen om mange spændende og kreative aktiviteter for det danske mindretal i Sydslesvig. Som jeg fortalte sidste år, så blev der søgt om støtte til projekter for næsten 725.000 kr. Et afkast, som nærmest ikke var eksisterende betød, at Slesvig-Ligaens Fond, takket være en reserve, kun kunne imødekomme ansøgninger på ca. 75.000 kr., hvilket igen betød, at fire ansøgninger kunne glæde sig til en lille håndsrækning.

På uddelingsmødet blev Slesvig-Ligaens Legat ligeledes uddelt. I 2023 blev årets skulderklap tildelt »Ungdomslyd«. Et Podcast-projekt, fra unge til unge. Aktuelle emner og temaer, som interesserer unge, tages under kærlig behandling, og fortæller nogle af de mange positive historier om Sydslesvig.

I indeværende år har der været mere ro på de finansielle markeder, og det har betydet, at fondens portefølje har genereret et større afkast. Der er indsendt i alt ønsker på 358.000 kr., og da fonden har mulighed for at udbetale maksimalt 200.000 kr., kan vi imødekomme ca. 55 % af det ansøgte beløb. Vi håber, at Slesvig-Ligaens Fond kan bidrage til, at mange projekter går fra en drøm og et ønske til at blive virkelighed. Uddelingsmødet afholdes senere på efteråret.

Årsmøderne i 2024 blev afholdt under mottoet »Sydslesvig kommer i mål«. Inspirationen til mottoet har været årets store idrætsbegivenhed i grænselandet: Europeada. Trods den aktuelle anledning gav mottoet også mulighed til at dvæle ved de mange udfordringer, mindretallet møder i hverdagen. Mottoet kunne give anledning til at konstatere, at »Sydslesvig kommer i mål !« men skulle der i stedet for et udråbstegn sættes et spørgsmålstegn? Dermed ville mottoet få en anden betydning: »Kommer Sydslesvig i mål ?«.

Slesvig-Ligaen var ved årets store festweekend repræsenteret ved Slesvig-Ligaens næstformand Gunnar Hattesen i Medelby og Ligaens formand Horst-Werner J. Knüppel i Holtenå, Garding og på friluftsmødet i Frederiksstad. I såvel Holtenå og på friluftsmødet i Frederiksstad blev vi bedt om at tage os af årsmødets hovedtale.

Derudover var Ligaen repræsenteret på Det Danske Generalkonsulat, hvor den nyudnævnte Generalkonsul Annette Lind var vært. Årsmødeweekenden var flere steder hjemsøgt af voldsomme regnbyger, men det til trods blev weekenden atter engang rammen om et møde mellem de danske nord for grænsen og det danske mindretal i Sydslesvig.

I 2023 gennemførte Ligaen et længe ønsket projekt – en informationstur, som skulle fortælle om det danske mindretal syd for grænsen. Indholdet var tilrettelagt med et besøg i Landdagen, hvor SSW var vært ved såvel et informationsarrangement og en rundvisning i Landdagsbygningen. En spændende rundtur i det hus, hvor den nordligste delstats politik bliver forhandlet på plads og vedtaget. Tak til SSW, som gav deltagerne et indblik i den politiske verden og fortalte om samarbejdsmulighederne

partierne imellem.

Et andet højdepunkt var besøget på Jes Kruse-Skolen, hvor Mette Tode gav deltagerne et indblik i dansk skolevirke i Sydslesvig. I Slesvig-Ligaen er vi stolte over Ligaens historiske indsats og ihærdighed, som resulterede i opførelsen af en dansk skole i byen i 1949 og udvidelsen af samme indtil flere gange siden. I dag står skolen som et synligt bevis for et aktivt dansk mindretal i det sydøstlige hjørne af landsdelen. En tak for fortællingen og en tak for rundvisningen. Og ikke at forglemme, tak for det flotte kaffetaffel.

I 2024 forsøger vi at følge op med endnu en politisk tur. Turen går til Berlin, hvor SSW's repræsentant i Forbundsdagen, Steffen Seidler, vil fortælle om hans mulighed for at være det danske mindretals og mindretallenes talerør i Forbundsrepublikkens hovedstad. En rundvisning i Forbundsdagen bliver vi heller ikke snydt for. En anden dansk repræsentation i hovedstaden: Den Danske Ambassade, ligger også i programmet ligesom udvalgte besøgssteder bliver en del af de oplevelser turen byder på. Turen er planlagt i perioden 5. – 7. november 2024.

Gennemsnitsalderen for Slesvig-Ligaens medlemmer er steget med ca. et år. En stor tak skal lyde til vores trofaste medlemmer, som ved deres medlemskab støtter Ligaens arbejde. Vi har i det forgangne år mistet nogle få, men kan også glæde os over en tilgang på i alt 11 nye medlemmer. Ligaens dagstur og foredrag om Ligaen i forskellige sammenhænge har gjort Ligaens eksistens, historie og virke synlig. En lille forening, hvis indtægter udelukkende består af bidrag fra medlemmerne, har ekstra store udfordringer i en tid, hvor priserne kun kender en vej – opad. Trods de svære vilkår udgiver Slesvig-Ligaen et blad, Thyras Vold, som roses af vore læsere. Bladet oplyser om grænselandet og det danske mindretal. Et blad, som fortjener en langt større udbredelse og læserskare, men dette er kun muligt med en økonomisk indsprøjtning fra anden side.

En forening eksisterer såfremt, der er mennesker, der yder en indsats i en bestyrelse. Tak til dem, som vil bidrage og yde en indsats. Det samme gælder den redaktion, som lægger store kræfter og tid i udgivelsen af Thyras Vold. En meget stor tak til især Ami og Willi, som i sidste ende binder alle ender sammen. Resultatet er et blad, hvor der er kælet for de mindste detaljer. Vi har et blad, som fuldt og helt lever op til et af foreningens formål: At oplyse om Sydslesvigs historiske og folkelige fællesskab med Danmark.

I dag forventes det, at alle foreninger har en hjemmeside. En sådan skal vedligeholdes og aktualiseres jævnligt. Uden en opdateret og aktuel hjemmeside vil den ikke blive besøgt af interesserede - tak for det stabile arbejde.

Ingen i Slesvig-Ligaen er på lønningslisten – med andre ord er det de mange frivillige, der bærer foreningen. Det er dejligt at opleve, at Slesvig-Ligaen for de mange frivillige er noget helt særligt, og alle står vagt om foreningens ve og vel. Den kraft de mange frivillige tilfører Slesvig-Ligaen, giver Ligaen liv - tak for jeres indsats endnu engang.

Corona-epidemien har vist os, at det er vigtigt for mennesket at tilhøre et fællesskab. Det er vigtigt at høre til og være en del af en gruppe. En aktiv del af et fællesskab bidrager til øget livskvalitet og giver livet mening. Jeg håber, at Slesvig-Ligaen kan yde sit positive bidrag.

Med disse ord vil jeg give ordet tilbage til dirigenten - tak for året der gik og tak for jeres opmærksomhed.

Horst-Werner J. Knüppel

En dejlig hjemstavnsret til vinteren Roemos med kogepølser

Opskrift til 2 personer

1 kg. roe,
1 kg. gulerødder
8 mellemstore kartofler
4 kogepølser
Salt og peber
1 grøntsags suppeterning
1 klat smør
sennep

Skræl roen, kartoflerne og gulerødderne og skær dem i mindre stykker! Put det hele i en gryde og dæk alle ingredienserne med vand! Læg ligeledes kogepølserne i! Kog det hele op sammen med suppeterningen, skru ned for varmen og lad det så småkoge i halvanden time! Tag kogepølserne op og læg dem til side! Stamp kartoffelstykkerne, roestykkerne og gulerodsskiverne til en samlet mos! Kom en klat smør ind i mosen! Smag til med salt og peber og server maden sammen med kogepølserne og sennep! Pynt evt, med persille, tomat- eller agurkeskiver!

Velbekomme!
Red.

Mikkelberg – før og nu

“Mikkelberg Center for nordisk kunst og cricket” ligger i byen Hatsted i Sydslesvig, syv kilometer nord for Husum. Som navnet siger er det et sted, der favner den temmelig usædvanlige kombination af kunst og cricket. I den gamle mølle, som er kernen i komplekset, og de tilhørende udstillingsbygninger, viser kunstcentret skiftende udstillinger af dansk og nordisk kunst. På cricketbanen nedenfor møllen holder Husum Cricket Club (HCC) til. HCC er en dansk klub og spiller, som noget enestående for en klub syd for grænsen, i den danske liga.

Mikkelberg er et besøgs- og mødested for sydslesvigere, danskere nordfra og flertalsbefolkningen.

Kunstcentret modtager gæster fra Sydslesvig, Danmark og det øvrige Tyskland, som kommer for at opleve nordisk kunst syd for grænsen. Indenfor de seneste år er der vist store udstillinger med de danske kunstnere Maja Lisa Engelhardt, familien Havsteen-Mikkelsen, færøsk kunst, Grænselandsudstillingen og en privat samling med skagensmalere og fynboer.

Som mødested lægger Mikkelberg hus til først og fremmest crickettræninger og cricketkampe, men også til arrangementer som ferniseringer, koncerter, workshops, skolebesøg og årsmøder. En del af disse arrangeres af Mikkelbergs Venner med godt 150 medlemmer.

Mikkelberg er et af det danske mindretals

ansigter udadtil. Besøgende fra nord og syd for grænsen får på Mikkelberg mulighed for at komme tæt på det danske mindretal. Sproget, arkitekturen, indretningen og omgangstone er dansk. Samtidig findes plancher og anden formidling også på tysk.

Centret er opbygget omkring Hatsteds gamle mølle, “Fortuna”, fra 1710. Møllen udgør i dag indgangen til kunstcentret, der består af tre lyse og venlige udstillingslokaler, tegnet af arkitekt Alan Havsteen-Mikkelsen fra Ærø og indviet i 1988.

Mikkelberg betyder “det store bjerg” og nævnes første gang i officielle dokumenter fra 1528. Til grunden hører også halvanden hektar jord. En del af denne jord udnyttes til et imponerende cricketanlæg med tilhørende klubhus og fem små hytter. Cricketanlægget blev anlagt i 1991 for midler skænket af Sønderborgfabrikanten Traugott Møller. For samme donation var det få år forinden blevet muligt at udvide udstillingsfaciliteterne i den gamle mølle med de førnævnte udstillingslokaler.

Kunstudstilling på Mikkelberg
Foto: Mikkelberg

Begyndelsen

Mikkelbergs eksistens som dansk kulturcentrum skyldes ægteparret Dinne og Henry Buhl. I 1967 købte de møllen, der på det tidspunkt lå hen som ruin. Med stor energi satte de den i stand. De ville bruge den til at vise kunstudstillinger, som de sammen var begyndt på inde på Husumhus. Buhlparrets vision var at fremme det danske i Nordfrisland. De ville vise, at det danske, selv på vestkysten, kan gro op nede fra, uafhængigt af mindretallets etablerede foreninger og organisationer. Sammen definerede de Mikkelbergs formål som "at fremme nordisk livssyn og dansk væremåde".

Kunst

Dinne og Henry Buhl trak det danske kunstliv til Sydslesvig og viste udstillinger med både etablerede og kendte og med yngre og ikke kendte danske og nordiske kunstnere. Blandt de kendte var Robert Jacobsen, Wilhelm Freddie, Sven Dalsgaard, Torbjørn Olsen og Sven Havsteen-Mikkelsen. Blandt de mindre kendte finder man for eksempel en maler som Jan Nedergård, der i 1975 deltog i udstillingen "Det arbejdende Christiania". Flere kunstnere blev venner af stedet og har efterladt sig værker, der i dag er i Mikkelbergs magasin og som ind imellem tages frem og vises.

Også i dag er Mikkelberg et bindeled til den danske kunstverden, der her har et attraktivt udstillingsvindue syd for grænsen.

Jan Nedergård

I Thyras Vold nr. 921 – 2. halvår 2023 var der en artikel om kunstmaleren Jan Nedegaard.

Mikkelberg ejer en række værker af Jan Nedergård (1951-1986), både oliemalerier og tryk, flere i stort format. Et par af billederne afbilder landskaber, to er Kristusbilleder, og flere er religiøst inspirerede af hinduistisk kunst. En triptychon viser i midten to mænd, den ene med glorie og briller, den anden med et spørgende udtryk.

I 1975 deltog Nedergård i udstillingen "Det arbejdende Christiania" på Mikkelberg. Udover de

Et af Jan Nedergårds malerier på Mikkelberg

ti udstillende kunstnere kom også to bands, der spillede til åbningen, rektor for Kunstakademiet Ole Schwalbe og professor ved Kunstakademiet Wilhelm Freddie. De to sidste havde også deres koner med til Sydslesvig. Bevarede breve fortæller om Henry Buhls idé med udstillingen – at "udbrede kendskabet til det positive i Christiania" og at præsentere et publikum syd for grænsen for idéen om, at nyt skabes nedefra, af mennesker med vilje og vision. Sådan var på mange måder også Mikkelberg, som Dinne og Henry Buhl havde sat i værk og etableret på egen hånd.

Det lader dog til, at de anarkistiske christianitter var en noget stor mundfuld. Henry Buhl skriver i en note i sit arkiv: "Vi havde inviteret ca. 10 personer fra Christiania. Der kom 35. Da de var rejst, var vort hus totalt ribbet for alt hvad der kunne spises og drikkes. Men dog nogle dejlige dage." Fotoalbummet fra ferniseringen viser glade spillende og syngende børn og voksne.

Det var Jan Nedergårds eneste udstilling i Sydslesvig.

Cricket

Siden 1991 har HCC, der blev oprettet af Henry Buhl i 1967, haft hjemsted på Mikkelberg. HCC spiller i den danske liga og stiller ind imellem spillere til det danske landshold.

Hver weekend i sæsonen april-oktober kører seniorspillerne til Danmark for at spille, eller de får besøg af danske spillere her. Det er altså et dagligt og helt konkret grænseoverskridende arbejde, der foregår her.

Det var en stor sejr for Henry Buhl, da Dansk Idrætsforbund i 1987 oprettede en helt særlig paragraf, der åbner mulighed for optagelse af danske foreninger fra Sydslesvig, hvis disse ikke er medlemmer af andre (tyske) specialforbund. I praksis betyder det, at HCC som eneste klub uden for Danmark spiller med i de danske turneringer. Hjemmekampe spilles på cricketbanen på Mikkelberg.

I dag

Med Henry Buhls død i 2016 mistede Mikkelberg sit fyrtårn. Allerede i 1988 var Mikkelbergfonden dog blevet etableret, og det er denne fond, der driver stedet videre, i tæt samspil med Traugott Møller Fonden, Sydslesvigsk Forening (SSF) og Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU). Indbundet i mindretallets øvrige arbejde for dansk kultur og sport er Mikkelberg i endnu højere grad end tidligere mindretallets sted, båret af et stigende antal aktive, der på hver deres

måde stiller arbejdskraft, idéer og sparring til rådighed, deler ud af deres erfaring og viden, tager ejerskab over stedet og får det til at gro.

Visioner

I et tæt samarbejde med SSFs billedsamling arbejdes der på at styrke formidlingen af kunst og kunstnere fra Sydslesvig. Begyndelsen blev gjort denne sommer, hvor udstillingen "Farvernes landskab" viste tre kunstnere med tilknytning til Sydslesvig: Anne Lass, Jarvis Helwig og Viggo Böhrnsen-Jensen. Lige nu vises i Rød Stue smykkekunst af Hanne Bay-Lührssen og grafiske arbejder af Viggo Böhrnsen-Jensen. Til markeringen af Henry Buhls 100-års dag i september i år åbnede en plancheudstilling udendørs og en ophængning i Buhls Hus, der begge giver et indblik i Mikkelbergs historie og i de initiativer og aktiviteter, som ægteparret Buhl satte i gang i Sydslesvig. Tilsammen bidrager disse udstillinger til Mikkelberg som Sydslesvigs besøgssamling.

Lisbeth Bredholt Christensen,
centerleder Mikkelberg

Årsmøde 2023 på Mikkelberg
Foto: Mikkelberg

Fra uddelingshøjtideligheden i 2024.

Ansøgninger om støtte fra Slesvig-Ligaens Fond

Foreninger og institutioner, hjemmehørende i Sydslesvig, kan søge støtte fra Slesvig-Ligaens Fond til kulturelt og humanitært arbejde i Sydslesvig.

Ansøgningsskema kan hentes på vores hjemmeside: www.slesvigligaen.dk. Det udfyldte skema returneres inden 31. august hvert år til foreningens formand.

(Husk at anføre tydelig telefonnummer og e-mail-adresse)

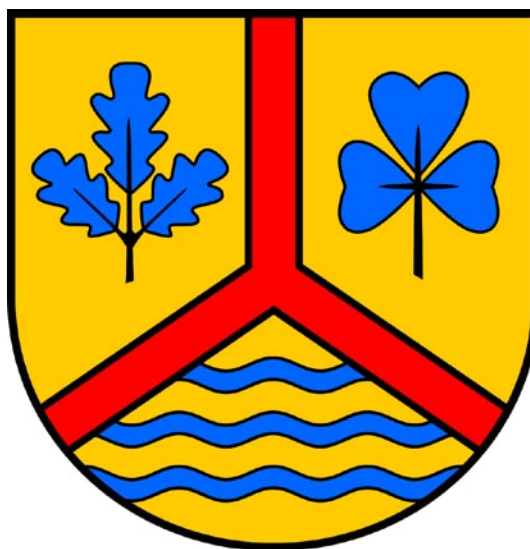
På det første styrelsesmøde efter ovennævnte ansøgningsfrist vil indkomne ansøgninger blive behandlet, og evt. bevilget støtte vil efterfølgende blive udbetalt.

Spørgsmål til medlemskab og adresseændringer bedes rettet til:
Horst-Werner J. Knüppel
Mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

Ladelund, en landsby med en lang og omskiftelig historie

Landsbyen Ladelund ligger godt 6 km fra den dansk tyske grænse og i gestområdet. Det hører til »Kreis Nordfriesland« Den nærmeste grænseovergang mellem Danmark og Tyskland er grænseovergangen ved Pebersmark. Afstanden herfra er 7,7 km.

I dag har Ladelund omkring 1480 indbyggere og byder på en dansk efterskole, et dansk forsamlingshus (Kirkevang) en kirke, en kro, et mindemuseum for KZ-lejrens ofre, et naturbad samt et lille landsbymuseum, der giver besøgende mulighed for at dykke dybere ned i områdets historie. Ladelund er nævnt første gang i 1352. Der undervistes på dansk i skolen indtil 1864. Det sønderjyske sprog holdt sig rigtig længe i Ladelund, og ved afstemningen i 1920 stemte 107 for og 292 imod en tilslutning til Danmark. Landsbyens navn er dansk oprindelse og er faktisk en ord-sammensætning af en lade (oldnordisk hlaða) eller brændestak (oldnordisk hlaði) og en lille skov, en lund.

Vikingebopladsen i Ladelund

Den nys fundne og lige nu udgravede kæmpestore vikingeboplads i Ladelund er ikke blot et arkæologisk fund, men også en vigtig del af Danmarks kulturarv, der fortsætter med at fascinere og inspirere både forskere og besøgende. Vikingebopladsen i Ladelund, som bliver udgravet blandt andre af Dr. Alexander Maaß fra Archäologisches Landesamt Schleswig-Holstein, er et gribende vidnesbyrd om livet i det sene 1. årtusinde og begyndende 2. årtusinde, nærmere bestemt mellem ca. 950 og 1050 e.Kr.

Bopladsen ligger malerisk på den sydvendte skråning lige nord for St. Petri kirke for enden af Raiffeisenstrasse, hvilket giver et indblik i, hvordan vikingerne har bosat sig her i vores sydslesvigske område, der hørte til Danmark indtil 1864.

Udgravningerne afslørede ikke kun spor fra vikingetiden, men også rester af bebyggelse fra bronzealderen, hvilket vidner om, at området har været beboet i særdeles mange århundreder. Blandt de mest bemærkelsesværdige fund er værkstedshuse, kendt som grubehuse, samt to store halhuse, der sandsynligvis har været centrale for samfundets aktiviteter.

Hele det udgravede område er på ca. 3 ha.

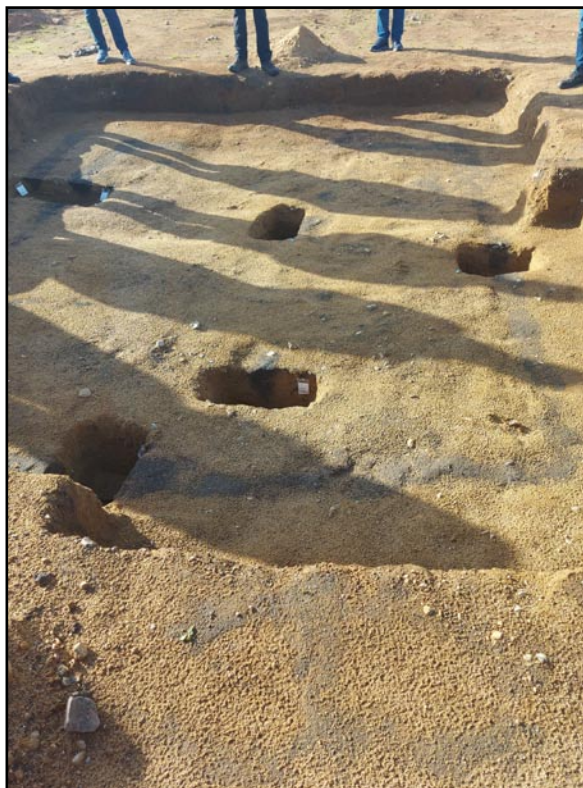
Handelsforbindelse mellem Ribe og Hedeby?

Det er muligt, at Ladelund har fungeret som en vigtig handelsforbindelse mellem de historiske byer Ribe og Hedeby. Den gamle middelalderlige stuedriversvej, som også førte gennem Ladelund helt op til 19-hundrede-tallet og som måske allerede har eksisteret dengang, kunne muligvis have bidraget til områdets betydning som handelsplads.

Desuden har nærheden til byen Læk og med Læk å muligvis spillet en rolle i bopladsens udvikling, da vandveje, her Læk å, der går helt ud i Vesterhavet, ofte var essentielle for transport og handel i vikingetiden.

De mange interessante fund

Blandt de mange fundne genstande er to smedesser og to store stenambolte, hvoraf den ene tidligere var en skålstén, kendt som en bløtsten.

Der blev også opdaget jernudvindingsovne og slagger, hvilket indikerer, at der har været en ret betydelig jernudvinding i området. Tegn på væverammer i grubehusene, tyder på, at tekstilproduktion har været en vigtig del af det daglige liv, hvad der ikke er ukendt for arkæologien, idet næsten alle grubehuse i vikingetiden også havde en væv.

Udgravningerne blev og bliver udført som en såkaldt nødudgravning, da byen Ladelund planlagde at udstykke nye grunde til privat villabyggeri på de såkaldte arealer »Auf den Toften« (Læg mærke til det danske navn »toft«!).

Det er så vigtigt at bevare og forstå vores historiske arv, selv når moderne udvikling truer med at dække den til.

Ladelund

En temmelig velholdt stor bageovn blev også opdaget, selvom den var faldet lidt sammen grundet muldlagets (en halv meter) tryk gennem tusind år.

Dette betydningsfulde fund giver et indblik i de husholdningsmæssige forhold og de teknikker, der blev anvendt til madlavning og opvarmning. Man håber på, at finde madrester i den, når den bliver åbnet.

Ovenpå bageovnen fandtes en vænevægt, som øjensynligt helt tilfældigt bare var blevet lagt der.

Helt sensationelt fandtes en lille glasperle, der indikerer, at beboerne i vikingelandsbyen var i stand til selv at fremstille glasperler.

Det er så interessant at høre om de arkæologiske fund, som glasperlen og vænevægten, der beretter om vikingernes håndværk og livsstil.

Ja, Dr. Maaß havde yderligere den opfattelse, at næsten alle landsbyer i Sydslesvig har haft lignende bosættelser.

Kirken og Mindemuseet for KZ-lejren i Ladelund

Den smukke, enkle og hvidkalkede Sankt Petri kirke, der ligger nærmest klos op ad bopladsen er fra 1401.

Der har stået et kapel, en trækirke der før den.

Ved siden af kirken er der opbygget et minde-museum til minde om de ca. 2000 KZ-arbejds-fanger, der blev interneret i fangelejren ved Ladelund. KZ-lejren, der var en arbejdslejr og en underlejr for KZ-lejren i Neuengamme eksisterede kun fra den 1. november til den 16. december 1944, men de nådesløse, nedværdigende og helt ufattelige umenneskelige forhold, som fangerne måtte leve under, medførte 300 fangers død bare indenfor dette korte tidsrum.

Fangernes opgave var at bygge Friservolden, en forsvarsvold, der skulle beskytte mod angreb fra vest. Fangerne var af naziregimet klassificeret som politiske fanger. Lejren rummede 2000 personer hvoraf 600 alene kom fra Nederlandene.

En hollandsk partisangruppe havde dræbt en tysk officer i den nederlandske by Putten, og som straf herfor interneredes alle mandlige beboere fra denne by i KZ-lejren i Ladelund. De skulle, som nævnt foroven, være med til at udbygge den planlagte tyske forsvarslinje »Friesenwall«, men foretagendet blev afsluttet den 16. december 1944, da den skønnedes formålsløs.

Mindestedet med mindehuset er en påmindelse om, hvor vigtigt det er at bevare historien og minde dem, der led under sådanne forhold. St. Petri kirke og mindemuseet til ære for KZ-fangerne tilføjer en dybde til området, der kombinerer både kulturarv og en respektfuld erindring om fortiden.

Den daværende lokale tyske præst, pastor Johannes Meyer, der havde været en glødende nationalsocialist i 30'erne, men senere talte han nazisterne imod, hvor han kunne, og han sørgede utrætteligt for, at hver enkelt af de døde fik en værdig begravelse på Ladelund Kirkegård med angivelse af navne.

I 1950 kom de første borgere fra Putten til Ladelund for at besøge deres efterladtes gravsted. Dette var begyndelsen på et tæt og nært venskab mellem de to byer, Ladelund og Putten.

Anne-Margrete Jessen

Kongeparrets besøg hos det danske mindretal i Sydslesvig

Der ventes på kongeparret i Nørregade.
(Foto: Ami Jessen)

Kongeparret hilser på de
fremmødte ved Flensborghus.
(Foto: Ami Jessen)

»Kongeparret længe leve!« med efterfølgende klapsalver lød der fra mange glade mennesker, der stod linet op i Nørregade mellem Toosbüygade og Flensborghus, da Kongeparret gæstede det danske mindretal ved Dannevirke og i Flensborg den 22. oktober 2024. Besøget fandt sted i forbindelse med Kongeparrets statsbesøg i Tyskland, der begyndte i Berlin, fortsatte til Kiel og efterfølgende til det danske mindretal i Dannevirke og Flensborg.

Kongeparret ved ankomsten til Flensborghus.
(Foto: Morten Biel)

Det var en stor dag, som mindretallet havde set frem til med stor forventning og glæde, og forventningerne blev da også opfyldt til fulde. Vi to, der stod der sammen med vores to børnebørn, Tove (10) og Bendix (8), der begge havde taget spejderuniformen på, og ventede på Kongeparrets ankomst sammen med en stor menneskemængde, kunne ligefrem føle den dirrende spænding over det hele, og det var morsomt at se, at alles blikke var rettet i samme retning, hvor man vidste, at Kongeparret og hele dets følge ville komme, og så skete det endelig!

Kongeparret i Sydslesvig

Først kom der en meget stor kortege af politifolk på motorcykel, så den ene diplomatbil efter den anden, og slutteligt en kronebil. Der udbrød stor jubel og klapsalver i den store tilskuersflok, og i hundredevis af små Dannebrogssflag blev svunget i luften for at fejre Kongeparret, der steg ud af bilen. Også ministerpræsidenten for Slesvig-Holsten, Daniel Günther, og frue deltog i kortegen og steg ud af deres diplomatbil.

Rigtig mange børn havde fået lov til at stå i forreste række, og adskillige børn blev ligefrem løftet op af deres fædre, så de kunne få et blik af Kongeparret og alle de mange prominente gæster. Her kunne vi blandt mange VIP-personligheder også se Danmarks udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen.

Efter hele denne spændende event spadserede næsten alle tilskuere ned ad den smalle gyde »Herrestaldene/Herrenstall« for at komme til Flensborghus'gård. Her ville der nemlig være mulighed for at se Kongeparret endnu en gang en time senere, når de forlod Flensborghus. Vi måtte dog stå en 20 minutters tid foran den lukkede gitterport til Flensborghus' gård/parkeringsplads, der blev bevogtet af politiet. Så blev vi dog budt ind, og fik lov til at stå på et afmærket område i venstre side af gårdspladsen, set fra havnen. Fanevagter stod ventende med deres faner, og på et givet råb fra gildebroder Heiko Schmidt fra St. Knuds Gildet i Flensborg stillede fanevagterne op.

Hvilket smukt syn! Hjerterne rørtes og varmedes.

Vi deltog ikke i Kongeparrets besøg i Dannevirke, men kunne læse beretningerne om besøget i Flensborg Avis og følge med i fjernsynsreportagerne både i Danmark og i Tyskland. Vi fik tilsendt en række fotos om begivenhedernes gang fra Siggie Pfingsten, der var til stede i landsbyen Dannevirke/Dannewerk og ved selve Dannevirke under Kongeparrets besøg dér. Vi har fået lov til at sætte billederne fra Dannevirke i Thyra's Vold her forinden.

Vi glæder os allerede til det næste kongelige besøg, der ganske sikkert vil finde sted i de kommende år.

Sct. Georgs Gildet i Flensborg stillede op med hele 3 fanevagter.

S.f.v.: Lise Olsen, Birte Niemann Biel og Finn Limbrecht.

Heiko Schmidt gav signalet til fanevagterne, at der skulle stå ret med fanerne, og så kom Kongeparret gående langs med hele rækken af tilskuere. De var smilende og afslappede og hilste på næste alle i forreste række. Også vores to børnebørn fik hver et håndtryk af Dronning Mary, og Kong Frederik spurgte ligefrem Tove, om hun var spejder og om, hvor længe hun havde været spejder. Både håndtrykkene og spørgsmålet var begge børn vist meget benovede og også lidt forlegne over, men de var vel nok stolte, da vi kørte hjem. Munden stod ikke stille! Både for dem og for os var det en uforglemmelig oplevelse, og sådan gik det vist for alle. Mindretallet ved atter, at det ikke er blevet glemt og er blevet styrket i følelsen og visheden om, at det er en del af det danske folk.

Kongeparret i Sydslesvig

En lang kortege af politifolk på motorcykler kørte foran den lange række af VIP-personer og Kongeparret. (Foto: Siggie Pfingsten)

Kongeparret modtages og vises rundt.
(Foto: Siggie Pfingsten)

Kongeparret hilser på de mange fremmødte ved Dannevirke.
(Foto: Siggie Pfingsten)

Besigtigelse af den frilagte kampestensmur under græsbelægningen.
(Foto: Siggie Pfingsten)

Leif og Ami Jessen

Uddeling af støtte

Slesvig-Ligaens Fond uddeler 170.000 kr. i støtte

Årets uddelingsmøde blev afholdt i Det Danske Hus i Sporskifte, den 15.11.2024.

Der var indgået ansøgninger om i alt 358.081 kr.

Ikke alle ansøgninger kunne imødekommes, og de ansøgte beløb blev justeret til en størrelse, som Slesvig-Ligaen kunne magte.

I alt blev der uddelt 170.000 kr., der fordeler sig som det fremgår af følgende skema.

UDELING 2024

MODTAGER	FORMÅL	BELØB
Julie Ramsing Børnehaven, Hürup	Legetøjsskabe	18.000 kr.
A. P. Møller-Skolen, Slesvig	Trøjer til idrætsprofil	7.000 kr.
SSF Harreslev Distrikt	Reparation af klaver	7.500 kr.
SSF-Amt Sydvest	Spil Dansk: Nye T-shirts	7.500 kr.
SSF-Egernførde	Nye betræk til stole i medborgerhuset	35.000 kr.
SSF-Svansø	Borde, stole og diverse udstyr (edb, beamer)	35.000 kr.
Det Humanitære Udvalg, Flensborg	Ældrearbejde	10.000 kr.
Bladet Thyra's Vold	Trykning og distribution	40.000 kr.
Glenn Dierking	Slesvig-Ligaens legat 2024	10.000 kr.

I alt:

170.000 kr.

DET SYDSLESVIGSKE JULEMÆRKE 2024

1 ark med 32 mærker koster 30 kr. / 4 EUR

og kan købes i SSF sekretariater i Flensborg, Nibøl, Slesvig, Husum, Egernførde og Rendsborg, og online via SSF's hjemmeside: www.syfo.de/shop

Slesvig-Ligaens medlemmer kan desuden købe julemærket hos foreningens formand, Horst-Werner Knüppel, Tlf. +45-20151687, e-mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

Chantal Jonassen er kunstneren bag mærket. Hun er født i Marokko, hvor hun levede de første år af sit barneliv. Senere flyttede hun til Danmark, og senere igen til Sydslesvig, hvor hun var ansat som lærer og skolebibliotekar på Hiort Lorenzen-Skolen, A.P. Møller-Skolen og Duborg-Skolen. Nu bor hun i Rønde, hvor hun har sit galleri.

THYRAS VOLD - udgivet af Slesvig-Ligaen

Højgårdvej 2, Sædding, DK-6900-Skjern, tlf. (+45) 2015 1687

e-mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

Bankkonto: Sydbank 8065-1039275

REDAKTION

Anne-Margrete Jessen (ansvarshavende redaktør), Haferstiege 20, D-24941 Flensburg, - e-mail: amjess@aol.com - tlf. (+49) 461-8400724

Horst-Werner J. Knüppel (formand), Højgårdvej 2, Sædding, DK-6900 Skjern - e-mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

Anne Oesterle, Alte Ziegelei, D-24214 Gr. Königsförde, - tlf. (+49) 4346 6406

Gunnar Hattesen - gunnar_hattesen@live.dk

Grafik og design: Willi Hansen • Tryk: Flensborg Avis

Stof til næste nummer af bladet senest den 15. marts 2025.

Følg også med på Slesvig-Ligaens hjemmeside: www.slesvigligaen.dk

ISSN 0902-707